

DENET VERGİ SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 22.11.2018
Sirküler No : 2018/119

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

85 SAYILI CUMHURBAŞKANI KARARI UYARINCA BEDELİ TÜRK PARASI OLARAK BELİRLEMEK AMACIYLA DÜZENLENEN KÂĞITLARDA DAMGA VERGİSİ UYGULAMASI

Bilindiği üzere, 13/9/2018 tarihinde yürürlüğe giren 85 sayılı “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar”ın 1 inci maddesiyle 32 sayılı “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karar”ın 4 üncü maddesine eklenen (g) bendinde, Türkiye’de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamayacağı; 2 nci maddesiyle aynı Karar’a eklenen geçici 8 inci maddede ise, 13/9/2018 tarihinden itibaren otuz gün içinde, daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedellerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirleneceği karara bağlanmıştır.

85 sayılı Karar’ın yayımından önce döviz cinsinden kararlaştırılmış bedellerin Türk parası olarak belirlenmesine ilişkin olarak düzenlenecek kağıtlar için herhangi bir damga vergisi istisnası tanınmadığından, genel hükümlere göre damga vergisi uygulaması yapılması gerekmektedir.

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2017 yılında 8,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 160’den fazla ülkede bulunan 1.500 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 74.000’nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı, 22/11/2018 tarih ve [22 sayılı Damga Vergisi Sirkülerinde](#), 85 sayılı Karar'ın uygulanması kapsamında, döviz cinsinden kararlaştırılmış sözleşmelerdeki bedellerin Türk parası olarak değiştirilmesine ilişkin olarak düzenlenen kağıtlarda damga vergisi uygulamasının nasıl yapılacağını açıklamış bulunmaktadır. (22 sayılı Sirkülerin tam metni 2018/175 sayılı Duyurumuzda yer almaktadır.)

Sirkülerde yer alan açıklamalara geçmeden önce, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun konumuzla ilgili hükümlerini hatırlatmak isteriz.

Damga Vergisi Kanunu'nun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında, kağıtların damga vergisinin bu Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı nispet veya miktarlarda alınacağı, şu kadar ki her bir kağıt için hesaplanacak vergi tutarının (1) sayılı tabloda yer alan sınırlamalar saklı kalmak üzere 800 bin Yeni Türk Lirasını (62 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile 1/1/2018 tarihinden itibaren 2.135.949,30 TL) aşamayacağı, bir önceki yılda uygulanan bu azami tutarın, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılacağı, ikinci fıkrasında, belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin değiştirilmesi halinde artan miktarın aynı nispette vergiye tabi olacağı, birinci fıkraya göre azami tutardan vergi alınan mukavelenamelerin, diğer hükümlerinde değişiklik olmaksızın sadece bedelinin artması durumunda, artan bedele ilişkin bu hükmün uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca 35 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin 4 üncü maddesinde, vergiye tabi kağıdın yabancı para cinsinden düzenlenmesi halinde damga vergisinin, kağıt üzerinde yer alan dövizin kağıdın düzenlendiği tarihteki T.C. Merkez Bankası'nca tespit ve ilan olunan cari döviz satış kuruna göre bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanacağı hususu düzenlenmiştir.

Bu hükümlere göre, döviz cinsinden kararlaştırılmış bedelin Türk parası olarak belirlenmesi maksadıyla düzenlenen kağıtlar, sözleşmenin diğer hükümlerinde (taraf, süre uzatımı, yeni iş ilavesi vb.) bir değişiklik yapılmaması kaydıyla değişikliğe ilişkin kağıdın, artan bedel üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. 22 sayılı Damga Vergisi Sirküleri'nde, öncelikle bu husus teyid edilmiş, daha sonra artan tutarın nasıl hesaplanacağı örneklerle açıklanmıştır.

Yapılan açıklamaların en önemli kısmı, artan tutarı tespit edebilmek için yeni belirlenen TL tutarla mukayese edilecek döviz cinsinden bedelin TL karşılığının hesabına yönelik husustur. Sirkülerde, Türk Lirası cinsinden belirlenecek toplam bedel ile karşılaştırılacak bedelin, ilk sözleşmede yer alan döviz cinsinden bedelin sözleşmenin imzalandığı tarihteki döviz satış kuru ile çarpımı sonucu bulunacak tutar (dolayısıyla ilk sözleşmeye esas alınan damga vergisi matrahı) değil, TL'ye dönüşüme ilişkin kağıdın düzenlendiği tarihteki cari döviz satış kuru esas alınmak suretiyle bulunacak tutar olduğu açıklanmıştır. Başka bir ifade ile ilk sözleşme ile değişikliğe ilişkin kağıdın düzenlendiği tarihler arasındaki kur farkı dikkate alınmayacaktır.¹

¹ Bu açıklama TL'ye dönüşümle ilgili özel bir düzenlemeye dayanmayıp (çünkü böyle bir düzenleme yoktur), genel uygulamaya yönelik olduğundan; damga vergisinde kur farklarına ilişkin bu olumlu yaklaşımın bu olayla sınırlı olmadığı kabulü gerekir.

Tebliğ’de bu hususa ilişkin verilen 1 no.lu örnek aynen aşağıya alınmıştır:

“Örnek 1:

5/5/2016 tarihinde toplam sözleşme bedeli 100.000 USD olan bir sözleşme imzalandığını; 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında, 2016 tarihli sözleşmenin diğer koşullarında bir değişiklik olmaksızın sözleşme bedelinin Türk parası ile değiştirilmesi için 14/9/2018 tarihinde ilk sözleşmeye atıf yapan bir sözleşme düzenlenmiş olduğunu varsayalım (14/9/2018 tarihinde geçerli TCMB döviz satış kuru 1 USD=6,3681).

İlk sözleşmedeki toplam tutarın değiştirilmesi durumunda:

Değişikliğe ilişkin sözleşmenin düzenlendiği 14/9/2018 tarihi itibarıyla 5/5/2016 tarihli sözleşmenin toplam bedeli, (100.000 USD x 6,3681) 636.810 Türk Lirası olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine ilişkin 14/9/2018 tarihli sözleşmede,

- Bedelin 636.810 Türk Lirası veya altında bir bedel olarak belirlenmesi durumunda, değişikliğe ilişkin kâğıt nedeniyle damga vergisi aranmayacaktır.
- Bedelin 636.810 Türk Lirasını geçmesi halinde, değişikliğe ilişkin kâğıt için artan tutar üzerinden nispi damga vergisi alınacaktır.

İşin bir kısmının gerçekleşmesi nedeniyle bakiye tutarın değiştirilmek istenmesi durumunda:

Değişikliğe ilişkin sözleşmenin düzenlendiği 14/9/2018 tarihi itibarıyla 5/5/2016 tarihli sözleşmeye konu işin %60’ının tamamlandığı durumda, kalan %40’lık kısmı için ilk sözleşmenin bedeli, (40.000 USD x 6,3681) 254.724 Türk Lirası olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, işin kalan kısmına ilişkin bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine yönelik düzenlenen 14/9/2018 tarihli sözleşmede,

- Bedelin 254.724 Türk Lirası veya altında bir bedel olarak belirlenmesi durumunda, değişikliğe ilişkin kâğıt nedeniyle damga vergisi aranmayacaktır.
- Bedelin 254.724 Türk Lirasını geçmesi halinde, artan tutar üzerinden nispi damga vergisi alınacaktır.”

Yabancı para cinsinden düzenlenen sözleşmelerde damga vergisinin azami tutardan ödenmiş olması halinde ise, artan bedel nedeniyle bu kâğıttan ayrıca damga vergisi aranmayacaktır.

Bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine ilişkin düzenlenen kâğıdın, ilk sözleşme yerine yeni bir sözleşme olarak veya aynı sonucu doğuracak şekilde bedel dışındaki unsurları da değiştirecek şekilde düzenlenmesi halinde, bu kâğıt için genel hükümler çerçevesinde damga vergisi aranılacaktır.

Saygılarımızla,

DENET SİRKÜLER
Sayı : 2018/119